КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ”ЗАХИСНИК”» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

НАКАЗ

Харків

02.01.2026 **№ 17-о**

Про організацію навчання працівників у надзвичайних ситуаціях на 2026-2027 роки

Відповідно до статей 20, 39 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI (із змінами), пункту 7 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444, Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов’язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. № 819, Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ від 30.12.2014 № 1417, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 5 березня 2015 р. за № 252/26697, Порядку затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ від 05.12.2019 № 1021, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 р. за № 108/34391, Порядку організації та проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ від 28.11.2019 № 991, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16 січня 2020 р. за № 46/34329, та з метою забезпечення організації навчання працівників КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ”ЗАХИСНИК”» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (далі – КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР) діям у надзвичайних ситуаціях

НАКАЗУЮ:

1. Відповідальній особі з питань ЦЗ у КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР Ніні ТИМЧЕНКО, відповідальному за охорону праці серед технічного персоналу КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР, завідуючому господарством Петру ЦЕЛІКУ

проходити спеціальну підготовку з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки в навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Харківської області.

Згідно з термінами

2. Затвердити Програму загальної підготовки працівників КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР до дій у надзвичайних ситуаціях (додаток 1).

3. Відповідальній особі з питань ЦЗ у КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР Ніні ТИМЧЕНКО:

3.1. Здійснювати навчання працівників КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР діям у надзвичайних ситуаціях шляхом курсового навчання за Програмою загальної підготовки працівників КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР до дій у надзвичайних ситуаціях.

2026-2027 роки

3.2. Організувати та здійснити проведення об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, для чого:

3.2.1. Скласти та за узгодженням з відповідним структурним підрозділом територіального органу ДСНС і місцевим органом виконавчої влади затвердити графік проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту в КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР (додаток 2).

До 30.01.2026

3.2.2. Розробити та затвердити плани проведення спеціальних об’єктових навчань з питань цивільного захисту, спеціальних об’єктових тренувань спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, об’єктових тренувань з питань цивільного захисту в закладі освіти.

До 30.01.2026

3.2.3. Відпрацювати практичні дії персоналу, застосовуючи засоби оповіщення, колективного та індивідуального захисту, в режимах підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та воєнного стану, підтримання стійкості функціонування до, під час і після настання надзвичайної ситуації.

Квітень 2026 року

Жовтень 2026 року

Квітень 2027 року

3.3. За отриманими результатами внести необхідні уточнення та зміни до планів реагування на надзвичайні ситуації та цивільного захисту на особливий період.

3.4. Здійснити практичну підготовку персоналу та проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

3.5. Подати до місцевого органу виконавчої влади та територіального органу ДСНС звіт за результатами проведених спеціальних об’єктових навчань і тренувань.

У разі потреби

3.6. Обладнати/оновити інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту та забезпечити його наповнення навчальними і наочними посібниками, передбаченими загальною програмою підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, інформаційними стендами з доведення основних заходів, що виконуються закладом відповідно до об’єктового плану реагування на надзвичайні ситуації.

До 30.01.2026

3.7. Провести об’єктові тренування з питань цивільного захисту з метою відпрацювання дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій з учасниками освітнього процесу.

Квітень 2026

Жовтень 2026

Квітень 2027

Жовтень 2027

4. Відповідальному за охорону праці серед технічного персоналу КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР, завідуючому господарством Петру ЦЕЛІКУ:

4.1. Визначити порядок проведення з працівниками закладу занять з пожежно-технічного мінімуму.

До 30.01.2026

4.2. Вести документацію з питань організації навчання працівників КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР (переліки навчальних груп, осіб керівного складу і фахівців, які підлягають у поточному році навчанню у сфері цивільного захисту, та посадових осіб, які проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки, журнали навчання, плани підготовки і проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань тощо).

Постійно

4.3. Вживати заходів щодо вдосконалення матеріально-технічної бази з підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях.

Постійно

5. Відповідальній особі з питань ЦЗ у КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР Ніні ТИМЧЕНКО, відповідальному за охорону праці серед технічного персоналу КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР, завідуючому господарством Петру ЦЕЛІКУ проводити інструктажі працівників КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР з питань пожежної безпеки, цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях, розроблені на підставі програм підготовки працівників та чинних у закладі освіти правил, інструкцій, планів реагування на надзвичайні ситуації, інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Під час прийняття на роботу, згідно з графіком

6. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор закладу (підписано) О.КАРАСИК

Додаток 1
до наказу КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР
від 02.01.2026 № 17-о

ПРОГРАМА
загальної підготовки працівників КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ”ЗАХИСНИК”» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
до дій у надзвичайних ситуаціях

(розроблена відповідно до Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях, затвердженої наказом Державної служби з надзвичайних ситуацій України від 06.06.2014 № 310 (у редакції наказу Державної служби з надзвичайних ситуацій України 08.08.2014 № 458)

І. Загальні положення

1.1. Програма загальної підготовки працівників КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ”ЗАХИСНИК”» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (далі – КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР) до дій у надзвичайних ситуаціях (далі – Програма) розроблена відповідно до Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях, затвердженої наказом Державної служби з надзвичайних ситуацій України від 06.06.2014 № 310 (у редакції наказу Державної служби з надзвичайних ситуацій України 08.08.2014 № 458 з метою встановлення змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення.

1.2. Програма передбачає:

- ознайомлення із завданнями та особливостями організації заходів цивільного захисту в закладі освіти;
- вивчення основних способів захисту працівників від небезпечних чинників надзвичайних ситуацій (НС);
- ознайомлення з інформацією, що міститься в планах реагування на НС про дії в умовах загрози і/або виникнення НС;
- набуття практичних умінь щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння і сприяння проведенню рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації НС;
- оволодіння навичками з надання першої допомоги потерпілим.

1.3. За потреби заклад освіти може організовувати здобуття освіти за дистанційною формою навчання (або з використанням технологій дистанційного навчання).

ІІ. Орієнтовний обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою.

2.1. Очікувані результати навчання за Програмою.

2.1.1. Слухач знає:

- основні небезпечні фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування закладу освіти;
- основні принципи функціонування об’єктової системи цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації;
- засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила користування ними;
- обов’язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на НС;
- способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, типові дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;
- побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування ними;
- заходи щодо сприяння проведенню в закладі аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС.

2.1.2. Слухач уміє:
- запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення НС;
- чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на НС;
- користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;
- сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення НС;
- дотримуватися режимів радіаційного захисту;
- надавати першу допомогу потерпілим у НС.

2.1.3. У слухача сформовано психологічну готовність до адекватних дій в умовах стресового впливу небезпечних чинників надзвичайних ситуацій НС.

ІІІ. Орієнтовний розподіл навчального часу за розділами програми та формами навчання

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об’єктові навчання, тренування
Теоретична складова			
Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС	1	5	—
Надання домедичної допомоги потерпілим	1	1	—
Організація заходів цивільного захисту в закладі освіти	1	2	—
Перевірка знань	1	—	—
Усього	4	8	—

Найменування розділу	Форма навчання, години		
	курсове навчання	індивідуальне навчання	спеціальні об’єктові навчання, тренування
Практична складова			
Протипожежні тренування	—	—	2
Спеціальне об’єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту	—	—	до 8
Усього	—	—	до 10
Разом	4	8	до 10

IV. Тематика та зміст тем за розділами Програми

4.1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС

4.1.1. Тема 1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.

Основні поняття про НС. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення НС. Попереджувальний сигнал «Увага всім!».

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників (здобувачів освіти), які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев’язочний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов’язки евакуйованих працівників (здобувачів освіти).

4.1.2. Тема 2. Правила поведінки працівників під час НС природного характеру.

Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.

Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС (пов’язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

4.1.3. Тема 3. Безпека працівників (здобувачів освіти) під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників (здобувачів освіти). Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території

тощо.

4.1.4. Тема 4. Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання, території тощо.

4.1.5. Тема 5. Вибухо та пожежонебезпека в закладі освіти. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухобезпеки закладу. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Стисла характеристика пожежної небезпеки закладу освіти. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та/або розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії працівників у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

4.1.6. Тема 6. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрямки профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

4.2. Надання домедичної допомоги потерпілим.

4.2.1. Тема 1. Порядок і правила надання першої допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання домедичної допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Домедична допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов’язок на рани.

Домедична допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

4.2.2. Тема 2. Порядок і правила надання домедичної допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.
Невідкладна та домедична допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.
Домедична допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.
Правила надання допомоги при утопленні.
Способи і правила транспортування потерпілих.
4.3. Організація заходів цивільного захисту в закладі освіти.
4.3.1. Тема 1. Забезпечення виконання в закладі завдань з цивільного захисту.
Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом закладу освіти. Об'єктові комісія з питань НС та евакооргани.
Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування закладу освіти. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.
Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС.
4.3.2. Тема 2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на НС
Об'єктовий план реагування на НС (інструкція щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення НС). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві.
Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійної зупинки роботи закладу освіти. Виведення працівників (здобувачів освіти) з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.
Інформування працівників (здобувачів освіти) щодо розвитку НС, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні НС.

V. Зміст практичних форм навчання за Програмою

5.1. Тренінги необхідних дій в умовах НС проводяться під час курсового або індивідуального навчання шляхом виконання індивідуальних завдань або групових занять з метою формування та/або відпрацювання умінь та навичок користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації, проведення

серцево-легеневої реанімації та інших способів надання домедичної допомоги потерпілим.

5.2. Тренування з питань цивільного захисту та протипожежні тренування є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагоджені навчальні заходи, що спрямовані на вирішення завдань запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків НС у закладі в умовах, максимально наближених до обстановки, що може бути спричинена небезпечною подією або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Тренування проводяться з метою практичного відпрацювання, закріплення та перевірки умінь та навичок виконання працівниками дій щодо запобігання можливих НС та дій у разі виникнення НС, насамперед дій за сигналами оповіщення, користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, способів рятування людей, надання домедичної допомоги потерпілим, порядку евакуації людей і матеріальних цінностей, взаємодії з аварійно-рятувальними підрозділами та медичними працівниками.

5.3. Спеціальні об’єктові навчання з питань цивільного захисту є єдиним комплексом навчальних заходів, спрямованих на вирішення завдань цивільного захисту в закладі освіти в умовах, максимально наближених до НС.

Спеціальні об’єктові навчання проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та фахівцями сил цивільного захисту разом працівниками закладу освіти (здобувачами освіти) дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об’єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

VI. Перевірка засвоєння змісту Програми

6.1. Перевірка засвоєння змісту Програми проводиться комісійно із залученням фахівців, діяльність яких пов’язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

6.2. Перевірка знань за змістом Програми проводиться шляхом тестування або заліку в усній або письмовій формі.

VII. Рекомендований перелік навчально-матеріального майна

7.1. Для забезпечення проведення навчання за Програмою використовується матеріально-технічна база закладу освіти.

Додаток 2
до наказу КЗ «ХЦНПВ ”ЗАХИСНИК”» ХОР
від 02.01.2026 № 17-о

ПОГОДЖЕНО	ПОГОДЖЕНО	ЗАТВЕРДЖУЮ
_____ (керівник обласної державної адміністрації)	_____ (керівник територіального органу ДСНС)	_____ (директор закладу)
_____ (підпис, ініціали, прізвище)	_____ (підпис, ініціали, прізвище)	_____ (підпис, ініціали, прізвище)
___ _____ 20__ року	___ _____ 20__ року	___ _____ 20__ року

ГРАФІК

проведення спеціальних об’єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту

на _____ у 20__ році

(найменування підприємства, установи, організації)

№ з/п	Практично-навчальний захід	Місяці навчального року												Усього за рік	Керівник навчання (тренування)	Відмітка про проведення
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Примітка. Спеціальні об'єктові навчання і тренування позначаються в графі 2 за видом призначення: Пл. - планові, Е - експериментальні, П - показові.

_____

(керівник структурного підрозділу (посадова особа) з питань цивільного захисту)

_____ _____ _____

(найменування підприємства, установи, організації) (підпис) (ініціали, прізвище)

___ _____ 20__ року